

3.25. CARINE

Obveze hrvatske strane u vezi s provedbom Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, mjerodavne za utvrđivanje programa rada na njegovoj provedbi u 2004. godini u području carina, uređene su kako slijedi:

- a) usklađivanje postojećega hrvatskoga carinskoga zakonodavstva sa carinskim zakonodavstvom Europske unije (članak 69.);
- b) normativno uređivanje zaštite i provedba carinskih mjera zbog povreda prava intelektualnoga, industrijskoga i trgovačkoga vlasništva (članak 71.);
- c) suradnja u pogledu politika i aktivnosti usmjerenih na smanjivanje opskrbe, trgovine i potražnje nedopuštenih droga i učinkovite kontrole prekursora (članak 79.);
- d) suradnja pri suzbijanju i sprečavanju trgovine krivotvorenim proizvodima i krijumčarenja (članak 80.), uključujući:
 - izradu nacionalnog zakonodavstva na području kaznenoga prava,
 - povećanje učinkovitosti institucija zaduženih za sprečavanje i suzbijanje kriminala,
 - izobrazba osoblja i usavršavanje istražnih sredstava, te
 - utvrđivanje mjera za sprečavanje kriminala;
- e) suradnja u području carina, radi otvaranja puta mjerama liberalizacije predviđenih Sporazumom (članak 89. stavak 2.), uključujući:
 - međusobno povezivanje tranzitnih sustava te uporaba obrazaca jedinstvene carinske deklaracije pri provedbi carinskih procedura (JCD),
 - poboljšanje i pojednostavnjenje inspekcija i formalnosti oko prijevoza robe,
 - razvoj prekogranične infrastrukture između stranaka,
 - razvoj potpore za suradnju na području carina radi uvođenja modernih carinskih informacijskih sustava,
 - razmjena informacija uključujući i informacija o metodama istrage,
 - primjena Kombinirane nomenklature pri razvrstavanju roba, te
 - izobrazba carinskih službenika;
- f) usklađenje suradnje i međusobna pomoć carinskih tijela sukladno Protokolu 5 o uzajamnoj pravnoj pomoći u carinskim pitanjima.

3.25.1. Pravni okvir

- a) Temeljni propisi hrvatskoga carinskog sustava usklađeni su s temeljnim propisima carinskog sustava Europske unije tokom 2000. godine. U međuvremenu su hrvatski propisi i višekratno mijenjani ili dopunjavani sukladno promjenama odgovorajućih propisa EU, kako slijedi:
 - donošenjem hrvatskog Carinskog zakona (NN 78/99,94/99,117/99,73/00 i 47/03) izvršeno je usklađivanje s Uredbom Vijeća br. 2913/92 o utvrđenju Carinskog kodeksa EZ,
 - donošenjem Uredbe za provedbu Carinskog zakona (NN 161/03) izvršeno je usklađivanje s Uredbom Komisije br. 2454/93 s provedbenim odredbama za Uredbu br. 2913/92 o utvrđenju Carinskog kodeksa EZ, i
 - donošenjem Uredbe o uvjetima i postupcima za ostvarivanje oslobođenja od plaćanja carine (NN 154/03) izvršeno je usklađivanje s Uredbom Vijeća br. 918/83 o zajedničkom sustavu carinskih oslobođenja.

Preuzetim sustavnim propisima u hrvatski carinski sustav su u cijelosti preuzete sve materijalno pravne i postupovne odredbe sadržane u carinskim propisima EU, odnosno u odgovarajućim segmentima carinskih propisa njezinih država članica.

- b) Hrvatska carinska tarifa sustavno je usklađena je s Uredbom Vijeća (EEZ) br. 2658/87 o carinotarifskoj i statističkoj nomenklaturi i zajedničkoj Carinskoj tarifi donošenjem:
- Zakona o carinskoj tarifi (NN 61/00 i 117/00), te
 - Uredbe o carinskoj tarifi za 2002. godinu (NN 113/01).

Pri donošenju Uredbe o carinskoj tarifi za 2003. godinu (NN 142/02), kao i Uredbe o carinskoj tarifi za 2004. godinu (NN 184/03) nastavljen je proces usklađivanja nomenklature carinske tarife s tekućim promjenama u Kombiniranoj nomenklaturi, kao i usklađivanje visine carinskih opterećenja s obvezama preuzetim zaključivanjem SSP.

- c) Donijeti su provedbeni propisi o primjeni objašnjenja za provedbu Harmoniziranog sustava Svjetske carinske organizacije (WCO), kao i propis o preuzimanju objašnjenja za primjenu Kombinirane nomenklature EU, te su utvrđene normativne pretpostavke za njihovo permanentno usklađivanje s promjenama u okviru WCO odnosno u promjenama u propisima EU.
- d) Donošenjem Zakona o carinskoj službi (NN 67/01) hrvatska carinska služba je ustrojena i utvrđena su joj ovlaštenja i odgovornosti za provedbu carinskih i drugih propisa sukladno ovlaštenjima i odgovornostima carinskih službi država EU.
- e) U dijelu koji se odnosi na neusklađene dijelove propisa carinskog sustava posebice valja ukazati na odredbe propisa o provoznom postupku, u dijelu koji se odnosi na uzajamno priznavanje provoznih isprava pri provedbi formalnosti propisanih odredbama europskih i hrvatskih propisa o provoznom postupku.

Otvoreno pitanje predstavlja uzajamno priznavanje isprava o polaganju osiguranja za namirenje carinskog duga, te stjecanje povjerenja europskih carinskih tijela u sposobnost hrvatske carinske službe da osigura zakonitu i djelotvornu provedbu provoznih procedura.

- f) Sukladno izvršenim promjenama u sustavnim carinskim propisima valja izvršiti odgovarajuće promjene i u provedbenim propisima kojima se uređuje instrumentarij za osiguranje namirenja nastalog carinskog duga odnosno carinskog duga koji bi mogao nastati (propisi u djelokrugu ministra financija).
- g) Nastavno, valja ukazati i na potrebu ubrzanja procedure donošenja hrvatskog Zakona o financijskim prekršajima, kao pretpostavke za formalno usklađivanje odredbi hrvatskih propisa o carinskim prekršajima s odnosnim propisima država članica EU, odnosno sustavnim odredbama hrvatskih carinskih propisa.

3.25.2. Institucionalni okvir

a) Prema odredbama Zakona o carinskoj službi Carinska uprava je upravno tijelo u sklopu Ministarstva financija, kojemu je u djelokrug stavljena provedba carinskih propisa i propisa o posebnim porezima (trošarinama).

U odnosu na prethodni ustroj, novim sustavnim carinskim propisima i propisima o ustroju carinske službe, iz djelokruga Carinske uprave izdvojeno je obavljanje slijedećih poslova:

- drugostupanjski upravni carinski postupak, čija provedba je povjerena samostalno ustrojenoj službi za drugostupanjski upravni postupak u poreznim i carinskim predmetnima,

- drugostupanjski prekršajni postupak, čija provedba je propisima o prekršajima povjerena Visokom prekršajnom sudu.

b) Uredbom o područjima na kojima djeluju carinarnice (NN118/01) propisan je teritorijalni ustroj carinske uprave, utemeljen na djelovanju carinske službe u državi izvan europske carinske integracije.

Sukladno predvidivom tijeku procesa približavanja i pridruživanja Hrvatske Europskoj uniji, kao i očekivanim promjenama u regionalnom i samoupravnom ustroju, valja pristupiti izradi stručnih podloga za donošenje novih propisa o teritorijalnom ustroju carinske službe, vodeći računa o okolnosti da bi hrvatska carinska služba trebala postati carinska služba na vanjskim granicama EU.

c) Kako zbog izmijenjenih okolnosti valja računati i s promjenama u prometnim tokovima visokorizičnih roba, to valja preispitati postojeći obuhvat i prometne oblike uvoza ili izvoza rizičnih roba, te utvrditi potrebite promjene u mreži i ovlaštenjima pojedinih carinskih ispostava za provedbu carinskih postupaka s određenim vrstama visoko rizičnih roba.

d) Ustrojiti organizacijsku jedinicu Središnjega Ureda Carinske uprave za provedbu carinskih mjera za zaštitu prava intelektualnoga vlasništva, osposobljenu za izravnu suradnju s korisnicima prava i podnositeljima zahtjeva za zaštitu, te ovlaštenu za usklađivanje postupanja carinarnica u navedenim postupcima.

Plan provedbe SSP

Redni	Mjera	Rok provedbe	Nositelji
	Izraditi analizu usklađenosti hrvatskih carinskih sustavnih propisa. članak 89. SSP-a	4/2004	MFIN
	Izraditi stručne podloge za sporazumno uređivanje s Europskom unijom uvjeta za provedbu provoznoga postupka, na način koji će omogućiti uzajamno priznavanje i primjenu carinskih provoznih isprava, uključujući i primjenu instrumenta osiguranja za namirenje mogućeg carinskoga duga članak 89. SSP-a	9/2004	MFIN
	Izraditi stručne podloge o polaganju osiguranja za namirenje nastalog carinskog duga ili carinskoga duga koji bi mogao nastati. članak 89. SSP-a	9/2004	MFIN
	Izraditi stručne podloge za uspostavljanje i primjenu sustava za analizu rizika kao mjere za potpuniju zaštitu interesa državnog proračuna, te sužavanja prostora za arbitrarno postupanje carinskih službenika i	12/2004	MFIN

	koruptivno postupanje. članak 89. SSP-a		
	Izraditi stručne podloge za preuzimanje odluka Komisije EU o razvrstavanju robe u kombiniranu nomenklaturu članak 89. SSP-a	5/2004	MFIN